

Vlaams
Parlement

ingediend op **152** (2019-2020) – Nr. 10
10 december 2019 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie
uitgebracht door Inez De Coninck en Johan Danen

over het ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2020

Hoofdstuk 4. Omgeving
Hoofdstuk 10. Inwerkingtreding

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Carina Van Cauter.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;
Gwenny De Vroe, Carina Van Cauter;
Johan Danen, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

- 152** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
 - Nr. 2 tot en met 5: Amendementen
 - Nr. 6 tot en met 9: Verslagen
- 16** (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de Vlaamse begroting

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak op 26 en 27 november 2019 hoofdstuk 4 en hoofdstuk 10 van het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/1).

Het ontwerp van decreet werd samen geagendeerd met het aan de commissie toegewezen deel van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 15/1) en de beleidsnota Omgeving, de beleidsnota Klimaat en de beleidsnota Energie (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 135/1, 134/1 en 133/1) waarover een afzonderlijk verslag wordt uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 15/5-F).

1. Toelichting

1.1. Toelichting door de minister

Minister *Zuhal Demir* stelt dat het ontwerp van programmadecreet 2020 een aantal belangrijke maatregelen omvat. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen om het belang van de open ruimte te vrijwaren, te versterken en te ondersteunen. Daarom werd het Openruimtefonds gecreëerd als bijkomende financiering voor lokale overheden. Deze regeerperiode trekt de Vlaamse Regering 417 miljoen euro extra uit voor gemeenten en steden, met uitzondering van de centrumsteden. De Vlaamse Regering is daarbij vertrokken van het principe van de lokale autonomie. Het is de lokale overheid die beslist wat er met de middelen van het Openruimtefonds moet gebeuren. Artikel 18 van het decreet bepaalt ook dat vanaf 2020 op de begroting een algemene werkingssubsidie voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest is ingeschreven als gedeeltelijke compensatie van de kosten en minderontvangsten door de vrijwaring van de open ruimte en om het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren. Ook de planlast voor de gemeenten wordt beperkt. Het is niet de bedoeling om gemeentebesturen nieuwe administratieve lasten op te leggen. Minister Demir kijkt als minister van Omgeving met belangstelling uit naar de manier waarop deze middelen zullen worden ingezet. Bovendien wordt nagegaan of deze extra algemene financieringslijn ook daadwerkelijk wijzigingen op het terrein brengt.

Het ontwerp van programmadecreet voorziet ook een aantal technische bepalingen. Een eerste aanpassing heeft tot doel om te verduidelijken wie onderhevig is aan grondwaterheffing. Met deze bepaling wordt de rechtsbasis versterkt voor de Vlaamse Milieumaatschappij om te vermijden dat de belastingplichtige het grondwaterverbruik zou betwisten in het geval hij of zij niet over de verplichte debietmeter zou beschikken. Met deze bepaling wordt de incentive om de verplichte debietmeter niet te installeren, en dus geen grondwaterheffing te betalen, tenietgedaan.

1.2. Toelichting van amendement

Freya Perdaens stelt dat het amendement nr. 1 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/2) een toevoeging van een tweede afdeling vormt aan hoofdstuk 4 van het ontwerp van programmadecreet. Het gaat over het toegelaten residu van gipsrecyclage, over details over PST-installaties (post-shreddertechnologie) en over papierrecyclage. Zij stelt dat alles duidelijk in het amendement wordt omschreven.

2. Bespreking

Bruno Tobback wil graag een echte toelichting krijgen omdat het ontwerp van programmadecreet toch op drie punten wordt gewijzigd.

Zo gaat men ten eerste inzake slibresidu's van een formeel criterium van 'niet-brandbaarheid' naar een subjectief criterium van 'onredelijk hoge kosten voor recyclage'. In de motivatie staat dat vandaag de niet-brandbaarheid wordt bepaald aan de

hand van de concrete parameters van gloeiverlies beneden 10 procent en TOC-gehalte (totaal organische koolstof) beneden 6 procent. De indieners zeggen dat die waarden licht kunnen worden overschreden zonder grote gevolgen en laten de criteria vallen. Voortaan mag de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) het subjectief criterium van 'onredelijk hoge kosten' hanteren en een afwijking toelaten waardoor er toch mag worden gestort. Wat zijn onredelijk hoge kosten?

Zo staat in een tweede punt dat gipsresidu's blijvend nog voor 5 procent kunnen worden gestort. Ze zijn dus reeds gevoelig gedaald en Bruno Tobback vraagt zich af of er nu nog enige druk wordt gezet om ze effectief naar nul te brengen.

Freya Perdaens licht verder toe dat het amendement enkele aanpassingen op het Materialendecreet betreft, meer bepaald over de afvalheffingen.

Het eerste wat wordt aangepast, heeft te maken met PST. De omschrijving zoals tot nu toe opgenomen, was moeilijk omdat de toetsing van de parameters voor 'niet brandbaar' soms niet werkbaar was in de praktijk. Dat is ook aangehaald in de toelichting. De voorgestelde aanpassing is om enkel te toetsen aan het element 'niet recycleerbaar'. De spreker komt dan terug op het criterium 'onredelijk hoge kosten' in het voorstel en hoe de OVAM wordt verondersteld dit te garanderen. Een dergelijke afweging is een toetsing of een bepaalde verwerkingsmethode al dan niet een zogenaamde 'best beschikbare techniek' is. Deze formulering en werkwijze op basis van het advies van de OVAM wordt al tien jaar door onder meer de OVAM gebruikt voor afval van bodemsanering en niet reinigbare grond. Deze best beschikbare techniek is een toetsing die geval per geval moet gebeuren omdat die afvalstroom heel divers kan zijn en er verschillende types van verwerkingstechnieken voor zijn.

Het artikel over de gipsrecyclage behandelt de verlaagde heffing voor het storten van het residu van recyclage van gipsplaten. De hoogwaardige recyclage die nu bestaat, laat nog een residu van 5 procent over dat wordt gestort. De aanpassing van het artikel sluit niet uit dat er kan worden geëvolueerd naar minder dan 5 procent residu indien technisch mogelijk. Het verlaagde heffingstarief loopt evenwel eind dit jaar af, en deze aanpassing verlengt dat tarief. De verlenging is nodig om concurrentieel te kunnen zijn met andere landen, omdat daar alles nog wordt gestort en omdat afval vrij mag worden geëxporteerd binnen Europa. De aanpassing sluit niet uit dat het recyclageproces nog verbetert, dus dat die 5 procent wordt geminimaliseerd in de komende jaren. Wel maakt het dat na december 2019 recyclage nog steeds interessanter is dan storten in het buitenland. Op dit moment zitten we niet op 0 procent, en dat is ook technisch niet haalbaar. Door de aanpassingen goed te keuren, wordt niet verhinderd dat we daar ooit toekomen.

De spreker geeft nog toelichting bij twee verduidelijkingen van bepalingen zoals ze op heden moeten worden toegepast. De eerste behandelt de vervanging van de woorden 'de verwerking' van residu's van de recyclage van papier en karton door 'het verbranden of meeverbranden'. Die aanpassing sluit uit dat er gebruik wordt gemaakt van de verwarring die bestaat over de oorspronkelijke term 'de verwerking' om gratis te kunnen storten. Dat moet zoveel mogelijk worden vermeden. De tweede verduidelijking zet een spijtig gevolg recht van een eerdere aanpassing in de vorige legislatuur. Door die aanpassing was het mogelijk om het residu van Vlaams papier- en kartonafval te exporteren en in het buitenland gratis te storten. Naast de betrachting het storten zoveel mogelijk te beperken, is dat een concurrentievervalsing voor de Vlaamse recyclagesector.

De spreker garandeert dat deze wijzigingen milieukundig verantwoord zijn en dat de aanpassingen in het amendement zorgen voor een gelijk speelveld tussen de recycleerders enerzijds en het storten zonder recyclage anderzijds. Dat gebeurt

om een voordeel dat storten zou hebben op recyclage, weg te werken. Indien niet recycleerbare en niet brandbare residu's niet aan een verlaagd tarief kunnen worden gestort, worden de kosten te hoog, waardoor recyclage te duur wordt en het niet meer concurrentieel is. Het doel van deze aanpassingen blijft om zoveel mogelijk te recyclen aangezien dat beter is dan verbranden of storten.

Bruno Tobback begrijpt de motivatie achter het amendement, hoewel hij niet helemaal zeker is dat hiermee de beoogde doelstellingen worden behaald. Daarom zal de sp.a-fractie zich onthouden over dat amendement.

3. Stemming

De artikelen 8 tot en met 10 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Het amendement nr. 1, houdende de toevoeging van een afdeling 2 bestaande uit de artikelen 10/1 tot en met 10/4, wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 4 van het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2020 (*Parl. St. VI.Parl. 2019-20, nr. 152/1*), zoals geamendeerd, en de inwerkingtreding ervan zoals bepaald in hoofdstuk 10, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Carina VAN CAUTER,
voorzitter

Inez DE CONINCK
Johan DANEN,
verslaggevers